

Resolutie aanvaard door de Algemene Vergadering
21 december 2001
A/RES/56/212 Mondiale Ethische Code voor Toerisme

De Algemene Vergadering:

verwijst naar haar resolutie 32/156 van 19 december 1977 ter goedkeuring van de Overeenkomst over Samenwerking en Relaties tussen de VN en de World Tourism Organisation,

bevestigt opnieuw paragraaf 5 van haar resolutie 36/41 van 19 november 1981, waarin bepaald werd dat de World Tourism Organization ononderbroken mag deelnemen aan projecten van de Algemene Vergadering die de World Tourism Organization aanbelangen,

verwijst ook naar de Verklaring van Manila over Mondiaal Toerisme van 10 oktober 1980, goedgekeurd onder auspiciën van de World Tourism Organization¹, de Verklaring van Rio over Milieu en Ontwikkeling² en Agenda 21³, goedgekeurd op de VN-conferentie over Milieu en Ontwikkeling van 14 juni 1992, en neemt kennis van de Verklaring van Amman over Vrede door Toerisme, die werd goedgekeurd op de Global Summit on Peace through Tourism van 11 november 2000⁴,

houdt er rekening mee dat de Commissie Duurzame Ontwikkeling tijdens haar zevende zitting in april 1999 belangstelling uitsprak voor een mondiale ethische code voor toerisme en de World Tourism Organization uitnodigde om te overwegen de belangrijkste groepen te laten deelnemen in de ontwikkeling, implementatie en controle van die mondiale ethische code voor toerisme,

verwijst eveneens naar haar resolutie 53/200 van 15 december 1998 over de uitroeping van 2002 als Internationaal Jaar van het Ecotoerisme, waarin onder andere resolutie 1998/40 van 30 juli 1998 van de Economische en Sociale Raad herbevestigd werd. In deze resolutie werd de steun van de World Tourism Organization voor het belang van ecotoerisme erkend, in het bijzonder de uitroeping van 2002 als Internationaal Jaar van het Ecotoerisme, door het aanmoedigen van wederzijds begrip tussen de verschillende volkeren, het sensibiliseren voor het rijke erfgoed van verschillende culturen en het streven naar een respectvolle houding tegenover de intrinsieke waarden van verschillende culturen, wat bijdraagt tot meer wereldvrede,

erkent de belangrijke omvang en rol van toerisme als positief middel voor de armoedebestrijding en de verbetering van de levenskwaliteit voor iedereen. Toerisme kan bijdragen tot economische en sociale ontwikkeling, in het bijzonder in ontwikkelingslanden, en is een belangrijke kracht om internationaal begrip, wereldvrede en welvaart te bevorderen,

1. Neemt kennis van de Mondiale Ethische Code voor Toerisme, goedgekeurd tijdens de dertiende zitting van de Algemene Vergadering van de World Tourism Organization⁵, waarin beginselen geschetst worden die als richtsnoer dienen voor toeristische ontwikkeling en als referentiekader voor de verschillende belanghebbenden in de toeristische sector, met als doel de negatieve impact van toerisme op het milieu en het cultureel erfgoed te minimaliseren en tegelijkertijd de voordelen van toerisme te maximaliseren door middel van duurzame ontwikkeling, armoedebestrijding en wederzijds begrip tussen volkeren;

2. Benadrukt de noodzakelijke steun aan verantwoordelijk en duurzaam toerisme dat voor alle sectoren van de maatschappij voordelen oplevert;

3. Verzoekt regeringen en andere belanghebbenden in de toeristische sector om de inhoud van de Mondiale Ethische Code voor Toerisme in geschikte wetten, regels en professionele toepassingen te gieten en waardeert in dit opzicht de al ondernomen inspanningen en maatregelen van sommige staten;

4. Spoort de World Tourism Organization aan om de Mondiale Ethische Code voor Toerisme doeltreffend op te volgen en daarbij de relevante belanghebbenden van de toeristische sector te betrekken;

5. Roept de Secretaris-Generaal op om de ontwikkelingen op te volgen die betrekking hebben op de implementatie van deze resolutie, die gebaseerd is op de rapporten van de World Tourism Organization en daarover aan de Algemene Vergadering verslag uit te brengen tijdens de negenenvijftigste zitting.

1 A/36/236, bijlage, appendix 1.

2 Rapport van de VN-conferentie over Milieu en Ontwikkeling, Rio de Janeiro, 3-14 juni 1992 (VN-publicaties, verkoopnummer E.93.I.8 en corrigenda), vol. I: Resoluties aanvaard door de Conferentie, resolutie 1, bijlage I.

3 Ibid., bijlage II.

4 Zie A/55/640.

5 Zie Officiële Verslagen van de Economische en Sociale Raad, 1999, aanvulling nummer 9 (E/1999/29), besluit 7/3.

6 Zie E/2001/61, bijlage.

MONDIALE ETHISCHE CODE VOOR TOERISME

goedgekeurd in resolutie A/RES/406(XIII) tijdens de dertiende Algemene Vergadering van de World Tourism Organization (Santiago, Chili, 27 september-1 oktober 1999).

VOORWOORD

Wij, leden van de World Tourism Organization, vertegenwoordigers van de mondiale toeristische industrie, vertegenwoordigers van staten, gebieden, ondernemingen, instellingen en organisaties, hier allen verzameld voor de Algemene Vergadering in Santiago, Chili op 1 oktober 1999,

bevestigen opnieuw de doelstellingen van Artikel 3 van de Statuten van de World Tourism Organization en zijn zich bewust van de 'beslissende en centrale' rol van deze Organisatie, zoals door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties erkend, voor het stimuleren en ontwikkelen van toerisme met het oog op economische ontwikkeling, internationaal begrip, vrede, welvaart en eerbied voor de rechten en fundamentele vrijheden van de mens zonder onderscheid op grond van ras, geslacht, taal of geloof,

in de overtuiging dat toerisme een vitale kracht is voor vrede, vriendschap en begrip tussen alle volkeren van de wereld door de directe, spontane en niet-gemediatiseerde contacten die het voortbrengt tussen mannen en vrouwen met verschillende culturen en levensstijlen,

met inachtneming van de grondgedachte om milieubescherming, economische ontwikkeling en armoedebestrijding op duurzame wijze te verzoenen, zoals de Verenigde Naties die formuleerden op de 'Earth Summit' van 1992 in Rio de Janeiro en die neergeschreven is in Agenda 21, die op die 'Earth Summit' is goedgekeurd,

rekening houdend met de snelle en voortdurende groei, zowel in het verleden als in de nabije toekomst, van de toeristische sector, zowel voor vrije tijd, zaken, cultuur, religie als gezondheid, en de krachtige positieve en negatieve invloeden op het milieu, de economie en de maatschappij van producerende landen en gastlanden, op lokale gemeenschappen en inheemse volkeren, alsook op internationale relaties en handel,

streven ernaar verantwoordelijk, duurzaam en universeel toegankelijk toerisme aan te moedigen, waarbij alle personen het recht hebben om hun vrije tijd te gebruiken voor ontspanning en reizen met eerbied voor de maatschappelijke keuzes van alle volkeren,

maar in de overtuiging dat de mondiale toeristische industrie als geheel veel te winnen heeft in een omgeving die de markteconomie, het privé-ondernemerschap en de vrije handel ondersteunt en op die wijze meer welvaart en werkgelegenheid creëert,

eveneens in de overtuiging dat, als een aantal principes en regels in acht worden genomen, verantwoordelijk en duurzaam toerisme hand in hand kan gaan met de groeiende liberalisering van de voorwaarden waaraan handel in diensten onderworpen is en onder wiens bescherming de ondernemingen van de toeristische sector werken. Bovendien is het ook mogelijk om in deze sector economie en ecologie, milieu en ontwikkeling, openheid naar internationale handel en bescherming van sociale en culturele identiteiten met elkaar te verzoenen,

beschouwen dat met een dergelijke aanpak alle belanghebbenden bij de ontwikkeling van het toerisme – nationale, regionale en lokale overheden, ondernemingen, handelsorganisaties, werknemers in de sector, non-gouvernementele organisaties en allerlei instellingen uit de toeristische industrie, alsook gastgemeenschappen, media en de toeristen zelf - allemaal verschillende, zij het onderling afhankelijke verantwoordelijkheden dragen bij de individuele en maatschappelijke ontwikkeling van toerisme. Het formuleren van hun individuele rechten en plichten zal dan ook bijdragen tot het bereiken van deze doelstelling,

engageren ons om een echt partnerschap tussen de particuliere en private belanghebbenden bij de ontwikkeling van het toerisme tot stand te brengen, met inachtneming van de doelstellingen die door de World Tourism Organization zelf in resolutie 364(XII) op de Algemene Vergadering van 1997 (Istanboel) goedgekeurd werd. Wij hopen op een soortgelijke open en evenwichtige partnership en samenwerking tussen de producerende landen en gastlanden en hun respectievelijke toeristische sectoren,

volgen de Verklaringen van Manila over Mondiaal Toerisme (1980) en over de Sociale Impact op Toerisme (1997) op, alsook het Tourism Bill of Rights en de Toeristische Code die onder de bescherming van de World Tourism Organization in 1985 in Sofia goedgekeurd werden,

maar geloven dat deze documenten aangevuld moeten worden met een aantal onderling afhankelijke principes voor hun interpretatie en toepassing, op basis waarvan de belanghebbenden bij de ontwikkeling van het toerisme hun gedrag moeten vormen bij het begin van de eenentwintigste eeuw,

gebruik makend van de definities en classificaties inzake reizen, vooral de concepten "bezoeker", "toerist" en "toerisme", zoals die werden aangenomen op de Internationale Conferentie in Ottawa (24-28 juni 1991) en aanvaard door de Statistische Commissie van de Verenigde Naties tijdens haar zeventwintigste zitting in 1993,

verwijzend, in het bijzonder, naar de volgende documenten:

- Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 10 december 1948;
- Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten van 16 december 1966;
- Internationaal Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten van 16 december 1966;
- Warschau-Conventie over luchtvervoer van 12 oktober 1929;
- Conventie van Chicago over Internationale Burgerluchtvaart van 7 december 1944, en de daarbij horende Conventies van Tokio, Den Haag en Montreal;
- Conventie over Douanefaciliteiten voor Toerisme van 4 juli 1954 en bijbehorend Protocol;
- Conventie aangaande de Bescherming van het Cultureel en Natuurlijk Werelderfgoed van 23 november 1972;
- Verklaring van Manila over Mondiaal Toerisme van 10 oktober 1980;

- Resolutie van de Zesde Algemene Vergadering van de World Tourism Organization (Sofia) van 26 september 1985, waarin het Tourism Bill of Rights en de Toeristische Code aanvaard werden;
- Conventie over de Rechten van het Kind van 20 november 1989;
- Resolutie van de Negende Algemene Vergadering van de World Tourism Organization (Buenos Aires) van 4 oktober 1991 betreffende meer bepaald het vergemakkelijken van reizen en de veiligheid van toeristen;
- Verklaring van Rio over Milieu en Ontwikkeling van 13 juni 1992;
- Algemene Overeenkomst over Handel in Diensten van 15 april 1994;
- Conventie over Biodiversiteit van 6 januari 1995;
- Resolutie van de Elfde Algemene Vergadering van de World Tourism Organization (Kaïro) van 22 oktober 1995 over de preventie van georganiseerd sekstoerisme;
- Verklaring van Stockholm van 28 augustus 1996 tegen de Commerciële Seksuele Uitbuiting van Kinderen;
- Verklaring van Manila over de Sociale Impact van Toerisme van 22 mei 1997;
- Conventies en aanbevelingen, aangenomen door de Internationale Arbeidsorganisatie op het vlak van collectieve verdragen, verbod op gedwongen arbeid en kinderarbeid, bescherming van de rechten van inheemse volkeren, en gelijke behandeling en non-discriminatie op de werkvloer;

bevestigen het recht op toerisme en de vrijheid van toeristische bewegingen,

spreken de wens uit voor een rechtvaardig, verantwoordelijk en duurzaam mondiaal toerisme, met voordelen voor alle sectoren van de maatschappij in een open en geliberaliseerde internationale economie, en

aanvaarden plechtig de principes van de *Mondiale Ethische Code voor Toerisme*

Artikel 1

Toerisme draagt bij tot wederzijds begrip en respect tussen volkeren en maatschappijen

1. Het begrijpen en stimuleren van universele ethische waarden en een tolerante, respectvolle houding tegenover de diversiteit van religieuze, filosofische en morele waarden, zijn tegelijk de fundamentele en de gevolgen van verantwoordelijk toerisme. Zowel de belanghebbenden bij de ontwikkeling van het toerisme als de toeristen zelf moeten aandacht hebben voor de sociale en culturele tradities en gebruiken van alle volkeren, met inbegrip van de minderheden en inheemse volkeren, alsook de waarde ervan erkennen.

2. Toeristische activiteiten dienen te gebeuren in harmonie met de kenmerken en tradities van de gastgebieden en -landen en met respect voor hun wetten, gebruiken en gewoonten.

3. De gastgemeenschappen enerzijds en de lokale professionals anderzijds moeten de bezoekende toeristen respecteren en hun levensstijl, smaken en verwachtingen leren ontdekken. De opleiding van professionals draagt bij tot een gastvrije ontvangst.

4. Het is de taak van de overheid om toeristen, bezoekers en hun bezittingen te beschermen. De overheid moet vooral aandacht hebben voor de veiligheid van buitenlandse toeristen door hun eventuele bijzondere kwetsbaarheid. Ze moet specifieke middelen invoeren op het vlak van informatie, preventie, veiligheid, verzekering en bijstand in overeenstemming met hun noden. Aanvallen, gijzelingen of bedreigingen van toeristen of werknemers in de toeristische industrie, alsook de opzettelijke vernietiging van toeristische voorzieningen of van het cultureel of natuurlijk erfgoed moeten zwaar worden veroordeeld en bestraft in overeenstemming met de nationale wetgeving.

5. Tijdens het reizen mogen toeristen en bezoekers geen criminele daden begaan en evenmin daden die in het bezochte land als crimineel beschouwd worden. Bovendien mogen ze zich niet gedragen op een manier die voor de lokale bevolking beledigend of kwetsend is. Hun gedrag mag de plaatselijke omgeving geen schade toebrengen. Ze mogen geen illegale drugs, wapens, antiquiteiten, beschermde dier- en plantensoorten en volgens de nationale wetgeving gevaarlijke of verboden producten smokkelen.

6. Toeristen en bezoekers hebben de verantwoordelijkheid om zich, zelfs voor het vertrek, te informeren over de kenmerken van de landen die zij willen bezoeken. Zij moeten zich bewust zijn van de gezondheids- en veiligheidsrisico's die verbonden zijn aan reizen buiten hun normale omgeving en zich zodanig gedragen dat deze risico's tot een minimum worden beperkt.

Artikel 2

Toerisme zorgt voor individuele en collectieve voldoening

1. Toerisme is een activiteit die meestal geassocieerd wordt met rust en ontspanning, sport en toegang tot cultuur en natuur. Deze activiteit moet voorbereid en uitgevoerd worden opdat men er individuele en collectieve voldoening aan heeft. Wanneer dit onbevooroordeeld gedaan wordt, is toerisme een unieke manier om zich te ontplooien en tot wederzijdse tolerantie te komen. Bovendien biedt toerisme de mogelijkheid om de verschillen tussen volkeren en culturen te leren kennen.

2. Toeristische activiteiten dienen de gelijkheid van vrouwen en mannen te respecteren, zij dienen de mensenrechten te bevorderen en, in het bijzonder, de individuele rechten van de kwetsbaarste groepen, zoals kinderen, ouderen, gehandicapten, etnische minderheden en inheemse volkeren.

3. De uitbuiting van mensen, in elke vorm en in het bijzonder seksuele uitbuiting van kinderen, is in strijd met de fundamentele doelstellingen van toerisme en betekent de loochening van toerisme. Daarom moet het in overeenstemming met de internationale wetgeving en in samenwerking met alle staten worden bestreden en bestraft. Hierbij mag geen enkele toegeving gedaan worden aan de eigen nationale wetten van het bezochte land of van het land waarvan de overtreeders vandaan komen, ook al zijn de overtredingen in het buitenland gemaakt;

4. Reizen met als doel om religie, gezondheid, opvoeding, cultuur of taal uit te wisselen zijn verrijkende vormen van toerisme en verdienen dan ook de grootst mogelijke steun;

5. De invoering van onderwijsprogramma's over de waarde van toeristische uitwisselingen, de economische, sociale en culturele belangen en gevaren ervan moet bevorderd worden;

Artikel 3

Toerisme, een factor van duurzame ontwikkeling

1. Alle belanghebbenden bij de ontwikkeling van toerisme moeten zorg dragen voor het behoud van het natuurlijke milieu om te komen tot een gezonde, blijvende en duurzame economische groei, zodat niet alleen voldaan kan worden aan de wensen en behoeften van huidige, maar ook van toekomstige generaties.

2. Nationale, regionale en lokale overheden moeten voorrang geven aan alle vormen van toeristische ontwikkeling die het behoud van zeldzame en kostbare bronnen zoals water en energie nastreven en afvalproductie zoveel mogelijk proberen te beperken.

3. Er moet gezocht worden naar een spreiding van de toeristen- en bezoekersstromen in de ruimte en in de tijd, vooral die als gevolg van betaald verlof en schoolvakanties, en een meer gelijke verdeling van vakanties. Op die manier kan de druk van toerisme op het milieu beperkt worden en de positieve impact op de toeristische industrie en de lokale economie toenemen.

4. Bij het ontwerpen van de toeristische infrastructuur en het plannen van toeristische activiteiten moeten het natuurlijke erfgoed van ecosystemen, de biodiversiteit en de bedreigde wilde diersoorten beschermd worden. De belanghebbenden bij de ontwikkeling van het toerisme, in het bijzonder de professionals, moeten overeenkomen om hun activiteiten in gevoelige gebieden zoals woestijnen, poolstreken, hooggebergten, kustgebieden, tropische wouden of moerasgebieden te beperken. Op die manier kunnen nieuwe natuurgebieden of beschermde gebieden gevormd worden.

5. Natuurtoerisme en ecotoerisme verrijken en verhogen de status van toerisme, op voorwaarde dat de natuurlijke erfgoederen en lokale volkeren gerespecteerd worden en de draagkracht van de toeristische plaatsen niet overschreden wordt.

Artikel 4

Toerisme gebruikt en versterkt het cultureel erfgoed van de mensheid

1. Toeristische bezienswaardigheden behoren tot het gemeenschappelijke erfgoed van de mensheid. De gemeenschappen waarin deze bezienswaardigheden zich bevinden, hebben bijzondere rechten en verplichtingen ten aanzien van deze bezienswaardigheden.

2. Het toeristische beleid en toeristische activiteiten moeten gebeuren met eerbied voor het artistieke, archeologische en culturele erfgoed dat zij moeten beschermen en doorgeven aan toekomstige generaties. Speciale zorg moet uitgaan naar het behoud en de opwaardering van monumenten, gedenkplaatsen, musea, archeologische en historische plaatsen die open moeten staan voor toeristen. Het publiek toegankelijk maken van private culturele erfgoederen, monumenten en religieuze gebouwen moet aangemoedigd worden. Het dient te gebeuren met naleving van de rechten van hun eigenaars en zonder afbreuk te doen aan de normale godsdienstverering.

3. Minstens een deel van de financiële opbrengsten van bezoeken aan culturele plaatsen en monumenten moet gebruikt worden om dit erfgoed te onderhouden, beschermen, ontwikkelen en verfraaien.

4. Bij het plannen van toeristische activiteiten moet men ervoor zorgen dat traditionele culturele producten, ambachten en folklore overleven en bloeien, en niet achteruitgaan of gestandaardiseerd worden.

Artikel 5

Toerisme is nuttig voor gastlanden en -gemeenschappen

1. De inheemse bevolking moet betrokken worden bij toeristische activiteiten en een eerlijk deel krijgen van de economische, sociale en culturele opbrengsten ervan en de arbeidsplaatsen die een direct of indirect gevolg zijn van die activiteiten.

2. Het toeristische beleid moet de levensstandaard van de bezochte volkeren helpen te verhogen en in hun noden voorzien. Bij het architecturaal inplannen en de exploitatie van vakantieoord en accommodatie moet worden gestreefd naar de grootst mogelijke integratie van lokale economische en sociale structuren. Bij gelijke capaciteiten verdienen lokale arbeidskrachten dan ook de voorkeur.

3. Er moet speciale aandacht geschonken worden aan de specifieke problemen van kustgebieden, eilanden, kwetsbare plattelands- of berggebieden, waar de traditionele economische activiteiten teloorgaan en het toerisme een zeldzame kans vormt voor ontwikkeling.

4. Professionals uit de toeristische sector, in het bijzonder investeerders, moeten studies uitvoeren over de impact van hun ontwikkelingsprojecten op het milieu en de natuurlijke omgeving, met inachtneming van de geldende lokale reglementen. Bovendien moeten zij zo transparant en objectief mogelijk over hun toekomstige plannen en de mogelijke gevolgen

daarvan informeren en met de betrokken bevolking over de inhoud van hun plannen in dialoog treden.

Artikel 6

Verplichtingen van belanghebbenden bij de ontwikkeling van het toerisme

1. Toeristische professionals hebben de plicht toeristen objectief en eerlijk te informeren over de bestemming, reisomstandigheden, gastvrijheid en verblijven. Zij moeten ervoor zorgen dat de contractuele clausules inzake aard, prijs en kwaliteit van hun diensten en de financiële compensaties die ze betalen bij het eenzijdig verbreken van het contract, begrijpelijk zijn.

2. Toeristische professionals moeten in samenwerking met de overheid zorgen voor zekerheid, veiligheid, ongevallenpreventie, bescherming van de gezondheid en veilig voedsel voor hun klanten, voor zover de vermelde elementen van de toeristische professionals afhangen. Eveneens moeten zij zorgen voor aangepaste verzekering- en bijstandsystemen. Toeristische professionals moeten zich houden aan de geldende nationale meldingsverplichtingen en rechtvaardige compensaties betalen wanneer zij contractuele verplichtingen niet nakomen.

3. Indien dit van hen verlangd wordt, moeten toeristische professionals bijdragen tot de culturele en spirituele voldoening van toeristen en hen in staat stellen om tijdens hun reizen hun geloof te kunnen beoefenen.

4. Samen met de betrokken professionals en hun verenigingen moet de overheid van de producerende staten en gastlanden zorgen voor maatregelen om toeristen te repatriëren wanneer hun reisorganisatie failliet gaat.

5. Regeringen hebben het recht en de plicht om - vooral tijdens een crisis - hun landgenoten te informeren over de moeilijke omstandigheden of gevaren die tijdens hun buitenlandse reis kunnen voorkomen. Maar het is hun verantwoordelijkheid om die informatie zo rechtvaardig en objectief mogelijk mee te delen en tegelijkertijd de toeristische industrie en de belangen van hun nationale reisorganisaties niet nodeloos te schaden. Om die reden moeten reisadviezen vooraf besproken worden met de overheden van de gastlanden en de betrokken professionals. Aanbevelingen dienen dan ook in verhouding te zijn met de ernst van de situatie en zich uitsluitend tot de onveilige gebieden beperken. Dergelijke aanbevelingen moeten gematigd of geannuleerd worden zodra de situatie opnieuw normaal is.

6. De pers, en in het bijzonder de gespecialiseerde reispers en de andere media, zoals moderne elektronische communicatiemiddelen, moeten eerlijke en evenwichtige informatie verstrekken over gebeurtenissen en situaties die de toeristenstromen kunnen beïnvloeden. Zij moeten de consumenten ook nauwkeurige en betrouwbare informatie geven. Bij de ontwikkeling van nieuwe communicatiemiddelen en elektronische commerciële technologieën moet dit doel goed voor ogen gehouden worden en mag, zoals bij de media, onder geen enkel beding sekstoerisme gepromoot worden.

Artikel 7

Recht op toerisme

1. Iedere bewoner op aarde heeft evenveel recht om rechtstreeks en persoonlijk de rijkdommen op aarde te ontdekken en ervan te genieten. De stijgende deelname aan nationaal en internationaal toerisme is een van de beste uitdrukkingen van de duurzame groei van vrije tijd en mag dan ook niet verhinderd worden.

2. Het universele recht op toerisme is een logisch gevolg van het recht op rust en eigen vrije tijd, met inbegrip van een redelijke beperking van de arbeidstijd, en op periodieke betaalde vakanties (artikel 24 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en artikel 7.d van het Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten).

3. Met de steun van de overheid moet sociaal toerisme en voornamelijk verenigingstoerisme meer ontwikkeld worden om de wijdverspreide toegang tot vrije tijd, reizen en vakanties te vergemakkelijken.

4. Toerisme voor gezinnen, jongeren, studenten, senioren en gehandicapten moet aangemoedigd en ondersteund worden.

Artikel 8

Vrijheid van toeristische bewegingen

1. Overeenkomstig de nationale en internationale wetgeving moeten toeristen en bezoekers zich vrij kunnen verplaatsen binnen de grenzen van hun land en van een bepaalde staat naar een andere, volgens artikel 13 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Zij moeten toegang hebben tot transitzones, logies, toeristische en culturele plaatsen zonder overdreven formaliteiten of discriminatie.

2. Toeristen en bezoekers moeten toegang hebben tot alle vormen van interne en externe communicatie. Zij moeten kunnen genieten van onmiddellijke en eenvoudige toegang tot de lokale administratieve, rechts- en gezondheidsdiensten. Bovendien zijn ze vrij om contact op te nemen met consulaire vertegenwoordigers van hun land en dit in overeenstemming met de geldende diplomatische conventies.

3. Toeristen en bezoekers moeten dezelfde rechten kunnen genieten als de burgers van het gastland op het vlak van de vertrouwelijkheid van persoonlijke gegevens en informatie die hen betreft, vooral wanneer die elektronisch worden bewaard.

4. Administratieve procedures inzake grensovergangen, zoals visa, gezondheids- of douaneformaliteiten, die onder de bevoegdheid van de staten of internationale verdragen vallen, moeten zoveel mogelijk aangepast worden om de maximale vrijheid van reizen en wijdverspreide toegang tot internationaal toerisme te vergemakkelijken.

Afspraken tussen landengroepen om deze procedures op elkaar af te stemmen en te vereenvoudigen, moeten worden aangemoedigd. Geleidelijk moeten specifieke belastingen en heffingen die nadelig zijn voor de toeristische industrie en haar concurrentiepositie ondermijnen, opgeheven of verbeterd worden.

5. Afhankelijk van de economische situatie in hun herkomstland, moeten reizigers kortingen kunnen genieten bij het inwisselen van valuta die ze tijdens hun reis gebruiken.

Artikel 9

Rechten van werknemers en ondernemers in de toeristische industrie

1. De fundamentele rechten van werknemers en zelfstandigen in de toeristische industrie en verwante sectoren moeten gewaarborgd worden onder de supervisie van de nationale en lokale overheden. Dit geldt zowel voor de herkomstlanden als voor de gastlanden. Gezien de specifieke beperkingen van seizoensgebonden activiteiten moet er vooral rekening gehouden worden met de mondiale dimensie van hun industrie en de flexibiliteit die de aard van het werk vereist.

2. Werknemers en zelfstandigen in de toeristische industrie en verwante sectoren hebben het recht en de plicht om geschikte initiële en permanente training te krijgen. Ze moeten een adequate sociale bescherming krijgen; werkonzekerheid moet zoveel mogelijk worden beperkt. Seizoenswerkers in de toeristische sector moeten aanspraak kunnen maken op een speciale status die vooral rekening houdt met de sociale zekerheid.

3. Elke natuurlijke of rechtspersoon heeft het recht om een professionele toeristische activiteit uit te oefenen volgens de geldende nationale wetgeving, op voorwaarde dat hij de nodige bekwaamheden en vaardigheden bezit. Ondernemers en investeerders – vooral van kleine en

middelgrote ondernemingen – hebben het recht op vrije toegang tot de toeristische sector, met een minimum aan wettelijke of administratieve beperkingen.

4. Het uitwisselen van ervaringen tussen enerzijds leidinggevend en anderzijds werknemers of zelfstandigen van verschillende landen draagt bij tot de ontwikkeling van de mondiale toeristische industrie. Dergelijke uitwisselingen moeten zo eenvoudig mogelijk kunnen verlopen en in overeenstemming met de geldende nationale wetgeving en internationale conventies.

5. Multinationals in de toeristische industrie spelen een onvervangbare rol van solidariteit in de ontwikkeling en dynamische groei van internationale uitwisselingen, maar mogen hun soms dominante posities niet uitbuiten. Ze moeten vermijden hun culturele en sociale modellen aan de gastlanden op te dringen. Als tegenprestatie voor hun vrijheid op het vlak van investeringen en handel, die ten volle erkend moet worden, moeten zij zich engageren voor lokale ontwikkelingsprojecten en tegelijkertijd vermijden dat hun bedrijfswinsten niet volledig naar de eigen economie stromen, want zo vermindert hun bijdrage aan de economieën van de landen waarin zij gevestigd zijn.

6. Partnerschappen en nieuwe evenwichtige relaties tussen ondernemingen van producerende landen en gastlanden zorgen voor een duurzame ontwikkeling van toerisme en een rechtvaardige verdeling van de winsten die met die groei gepaard gaan.

Artikel 10

Implementatie van de beginselen van de Mondiale Ethische Code voor Toerisme

1. De publieke en private belanghebbenden bij de ontwikkeling van het toerisme moeten samenwerken om deze beginselen te implementeren en de effectieve toepassing ervan controleren.

2. De belanghebbenden bij de ontwikkeling van het toerisme moeten het belang erkennen van internationale organisaties, zoals de World Tourism Organization, en niet-gouvernementele organisaties die ervaring hebben op het gebied van de promotie en ontwikkeling van toerisme, de bescherming van de mensenrechten, milieu en gezondheid, waarbij de algemene principes van het internationaal recht gerespecteerd worden.

3. Diezelfde belanghebbenden moeten hun intentie kenbaar maken om betwistingen over de uitvoering of interpretatie van de **Mondiale Ethische Code voor Toerisme** voor te leggen aan een onpartijdige commissie genaamd World Committee on Tourism Ethics.

WORLD TOURISM ORGANIZATION

is de enige intergouvernementele organisatie die een mondiaal overlegforum vormt voor toeristisch beleid en toeristische kwesties. De World Tourism Organization telt onder haar leden 146 landen en gebieden evenals meer dan 350 aangesloten leden uit de openbare en privé-sector. De WTO-missie bestaat erin het toerisme, als belangrijke stimulator voor de internationale vrede en verstandhouding, de economische groei en internationale handel, te ontwikkelen en te bevorderen.

Website: www.world-tourism.org